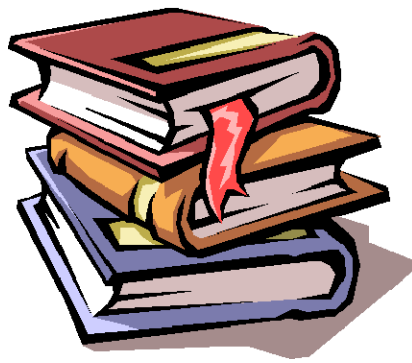

Slyngepatruljen

tilrettelegging for hørselshemmede i høyere utdanning

Om HLFU

HLFU (Hørselshemmedes Landsforbunds Ungdom) er en organisasjon for ungdom med nedsatt hørsel, tinnitus og Menieres sykdom. HLFU har ca 1200 medlemmer. HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) er HLFUs moderorganisasjon. Se www.hlfu.no for mer informasjon.

Introduksjon til prosjektet

I dette prosjektet ønsker vi å forbedre tilretteleggingen for hørselshemmede i høyere utdanning. Det vil vi gjøre gjennom å opprette regionale slyngepatroljer. Disse skal kartlegge i hvilken grad norske høyskoler og universiteter har tilrettelagt for hørselshemmede og jobbe aktivt for at teleslynger og andre nødvendige hjelpemidler er på plass. Det er klare punkter i lovverket for at alle skal ha like muligheter, uansett funksjonsevne. Slyngepatroljene vil holde norske utdanningsinstitusjoner ansvarlige for at dette er realiteten.

Bakgrunn

For mange hørselshemmede er det en tøff overgang fra grunnskolen til høyere utdanning. Mens fylkeskommunen har et tydelig ansvar for tilrettelegging i grunnskolen og på videregående skoler er det i høyere utdanning opp til den enkelte institusjonen hvordan og i hvilken grad de ønsker å tilrettelegge. I tillegg er mange barn og unge vant til at foreldrene støtter opp om barna og hjelper til med å få den nødvendige oppfølgingen. For mange blir møtet med høyere utdanning problematisk da tilretteleggingen for hørselshemmede generelt er dårligere, samtidig som det er høyere forventninger til selvstendighet og at man skal klare seg selv. Mange er også redd for å skille seg ut eller være til bry. Resultatet blir at flere hørselshemmede faller ut av studiene eller fullfører med dårligere resultater.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som trådte i kraft 1. januar 2009 skal sikre personer med nedsatt funksjonsevne vern mot diskriminering¹. ”Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltagelse for alle uavhengig av funksjonsevne og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne”². Dette gjelder også i høyere utdanning. Utdanningsinstitusjoner skal så langt det er mulig legge til rette for studenter med særskilte behov for å sikre at studenter med nedsatt funksjonsevne får likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Alle læresteder er påbudt å ha en kontaktperson og en handlingsplan for studenter med funksjonshemninger. Det er viktig å merke seg at kravet til tilrettelegging ikke er absolutt. Dersom tilretteleggingen medfører for store kostnader eller hvis det fører til reduksjon av faglige krav kan de være unndratt denne regelen. Studiestedet foretar her en konkret vurdering.

HLFU gjennomførte i 2007/8³ en undersøkelse blant norske universiteter og høyskoler for å kartlegge i hvilken grad de har tilrettelagt for hørselshemmede. Flere læringsinstitusjoner valgte å unnlate å svare på henvendelsene, men resultatene ga likevel en pekepinn om at mangelfull tilrettelegging er en utfordring. En mer omfattende undersøkelse utført av slyngepatroljene vil gi mer eksakte tall, noe som er viktig for å komme med konkrete anbefalinger for forbedring.

¹ Ot. prp. Nr 44 <http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/regpubl/otprp/2007-2008/otprp-nr-44-2007-2008-.html?id=505404> (25.05.2011)

² Lovdata <http://www.lovdatab.no/all/hl-20080620-042.html#12> (side åpnet 26.05.2011)

³ Halland S. og Markussen G. v/Hørselshemmedes Landsforbunds Ungdom 2008 *Rapport: Spørreundersøkelse om tilrettelegging for hørselshemmede ved norske høyskoler og universiteter*

Funksjonshemmede har generelt lavere utdanning og dårligere økonomisk situasjon. Bedre tilretteleggelse kan føre til at flere hørselshemmede søker seg til høyere utdanning, fullfører utdannelsen og oppnår bedre resultater. Deltagelsesproblemet for mange hørselshemmede kan løses med relativt enkle grep, forutsatt at læringsstedet legger til rette for dette. Eksempler på nødvendige hjelpemidler er høyttaler og mikrofon, teleslynge og IR-anlegg. HLFU anser det som innenfor rimelighetens grenser å anskaffe slikt utstyr.

Men slikt utstyr er ikke gratis og det kan noen ganger ta tid å skaffe til veie. Dersom studenten i forkant ikke har gjort læringsstedet oppmerksom på behovet eller studenten ikke har kommet gjennom umiddelbart med sine anmodninger vil mange oppleve en vanskelig start på studietiden. Derfor mener HLFU at alle læringsinstitusjoner skal ha et minimum av hjelpemidler på plass til enhver tid. Læringsstedet må også ha gode rutiner for bruk av slikt utstyr slik at studenten ikke selv må passe på at det brukes. Slyngepatruljen vil kunne legge forholdene til rette for å forenkle situasjonen for hørselshemmede studenter slik at de kan konsentrere seg om studiene og ikke byråkrati for å få det de har krav på.

Gjennomføring

Prosjektet vil ha oppstart i januar 2012 og ha en varighet på to år. HLFUs administrasjon og styre skal stå som ansvarlig for prosjektet og utgjøre prosjektgruppa og prosjektledelsen.

Første steget vil være å lokalisere og rekruttere frivillige i de fem landsdelene. Vi trenger to til tre personer i hver landsdel som skal utgjøre de regionale slyngepatruljene. Her vil vi benytte oss av våre eksisterende kanaler med hovedvekt på lokallagene. Unge mennesker som har kjennskap til utdannelsessystemet vil være ønskelig, men siden alle frivillige vil gjennomgå et kurs i forkant er ikke dette påkrevd.

Et helgekurs vil bli avholdt i Oslo-området. Her vil deltakerne bli kurset i rettigheter for hørselshemmede i høyere utdanning, forslag til rutiner for tilrettelegging for hørselshemmede, nødvendig teknisk utstyr, pris og leveringstid på disse med mer. Program vil bli utviklet i samarbeid med HLF, NAV, hørselshemmede (tidligere) studenter og representanter for høyere utdanning.

Etter kurset vil slyngepatruljen starte sitt arbeid. De vil kartlegge tilretteleggingssituasjonen på de ulike læringsstedene. Slyngepatruljene vil blant annet undersøke følgende:

- Hvilke hjelpemidler er på plass per dags dato?
- Hvilke hjelpemidler er planlagt i eventuelle utbyggings- oppussings- utbedringsplaner?
- Hva er handlingsplanen for å tilrettelegge for fremtidige studenter med hørselshemminger?
- Er kostnader for dette inkludert i budsjetter eller vil studenten møte på utfordringer grunnet manglende finansielle muligheter?
- Er institusjonen klar over hvilke hjelpemidler som må skaffes til veien og hvordan man skal gjøre dette?

Halvveis i prosjektet vil det avholdes et seminar for alle i slyngepatruljen. Her vil man utveksle lærdom samt ha erfaringsdeling og systematisering av disse. Dette vil også være et sosialt treff som kan virke motiverende for de frivillige.

Det vil bli utarbeidet en rapport med hovedfunnene fra de ulike læringsinstitusjonene om generelle trender i rutiner, tilrettelegging, utfordringer og vellykkede tiltak. Denne rapporten

vil presentere de analytiske funnene til slyngepatruljen samt forbedringspotensialer. En brosjyre vil bli produsert til læringsinstitusjoner om hvordan man best kan etablere gode rutiner for tilrettelegging for hørselshemmede samt informasjonsbrosjyre til ungdom om deres rettigheter og hvordan de best kan forberede seg på møtet med høyere utdanning.

Med utgangspunkt i denne rapporten vil slyngepatruljen fortsette sitt arbeid med å sørge for at utdanningsinstitusjonene har tilrettelagt for hørselshemmede. På slutten av prosjektperioden vil det være en sentral samling for å utveksle erfaring og kunnskap og bygge motivasjon for det videre arbeidet. Evaluering av hele prosjektet vil foregå mot slutten av prosjektperioden.

Slyngepatruljene vil fortsette jobben også i etterkant av prosjektperioden. HLFU vil kunne dekke eventuelle kostnader (for eksempel i forbindelse med reise, trykke og distribuere informasjonsbrosjyrer m.m.) men tanken er at disse skal være selvdrevne i sitt arbeid med å kontrollere utdanningsinstitusjoner landet over. Slyngepatruljene vil av praktiske grunner bli forankret i lokallagene.

<i>2012</i>	<i>Rekruttere frivillige og opplæring av disse</i>
Januar-mars 2012	Lokalisere og rekruttere frivillige til slyngepatruljene
April 2012	Utvikle kursprogram, sende ut invitasjoner og booke lokaler
Mai 2012	Kurs/opplæring av slyngepatruljene
Juni – november 2012	Kartlegging av tilretteleggingen for hørselshemmede før og etter studiestart ved høyskoler og universiteter
Desember 2012	Sentral samling for å oppsummere funnene, utveksle erfaringer og systematisere funnene
<i>2013</i>	<i>Oppsøkende virksomhet og motivasjonsbygging</i>
Januar – mars 2013	Utarbeide rapport over tilretteleggingssituasjonen, forbedringspotensialer og retningsguide for ungdom som studerer/ønsker å studere
April – oktober 2013	Slyngepatruljen fortsetter sitt arbeid med utgangspunkt i funnene fra rapporten.
November 2013	Sentral samling for å utveksle erfaring og motivasjonsbygging for det videre arbeidet
Desember 2013	Sluttevaluering

Målsetting og målgruppe

Hovedmålsettingen med prosjektet er å forbedre tilretteleggingen for hørselshemmede studenter i høyere utdanning ved å kartlegge den faktiske situasjonen og trene opp slyngepatruljer til å kontrollere at hørselshemmede får sine rettigheter oppfylt. Bedre tilretteleggelse og rutiner vil få flere hørselshemmede inn i høyere utdanning og flere vil fullføre med bedre resultater.

Målgruppen er hørselshemmet ungdom (18-35 år) som er i utdanning eller ønsker å ta høyere utdanning.

Prosjektet har følgende delmål:

- Lokalisere og rekruttere frivillige som skal utgjøre fem regionale slyngepatruljer. Hver slyngepatrulje skal ha 2-3 medlemmer.
- Opplæring og kursing av disse i rettigheter for funksjonshemmede i høyere utdanning og hvordan man best kan fremme deres rettigheter.

- Seminar midtveis og mot slutten av prosjektperioden for å utveksle lærdom og erfaringer og bygge motivasjon for de frivillige.
- Utarbeide en rapport over funnene og forbedringspotensialer.
- Ha et selvdrevet instans for å følge opp og være vaktbikkje for at utdanningsinstitusjonene følger regelverket.
- Vise at HLFU engasjerer seg i tilrettelegging for hørselshemmede i høyere utdanning.

Prosjektets betydning

Prosjektet vil bidra til å gi kunnskap om den faktiske tilretteleggingssituasjonen ved norske læringsinstitusjoner for høyere utdanning. Dette er viktig for å kunne være pådrivere for å gi et bedre læringsmiljø for hørselshemmede.

I andre omgang vil dette kunne bidra til en bedre studiehverdag for hørselshemmet ungdom og dermed minske tallene på funksjonshemmede som velger bort høyere utdanning, faller fra studiene eller fullfører med dårligere resultater.

Prosjektet vil være et pilotprosjekt for liknende prosjekter som tar sikte på å ivareta interessene til personer med andre funksjonshemninger i høyere utdanning.

Budsjett

Totalt 2012-2013

<i>Inntekter</i>	
Søknadsbeløp	525.000
Sum inntekter	525.000
<i>Utgifter</i>	
Prosjektleder	175.000
Kurs	170.000
Reisevirksomhet for slyngepatroljene	60.000
Informasjonsmateriale	10.000
Sum utgifter	515.000

2012

<i>Utgifter</i>	
Prosjektleder	150.000
Opplæringskurs	70.000
Reisevirksomhet for slyngepatroljene	30.000
Informasjonsmateriale	5.000
Sentral samling / kurs	50.000
Sum utgifter	305.000

2013

<i>Utgifter</i>	
Prosjektleder	125.000
Kurs	50.000
Reisevirksomhet for slyngepatroljene	30.000
Informasjonsmateriale	5.000
Sum utgifter	210.000